

Selmeczbányai Híradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolós szerkesztő:

VÖRÖS FERENCZ.

Kiadók:

JOERGES ÁGOST ÖZV. és FIA.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőre, az anyagi rész pedig a kiadókra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett 100 szónál 50 krral több Magánhirdetések megállapodás szerint számítottak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Kéziratok nem adnak vissza.

Jubileum.

Csöndesen, minden nagy ünnepélyesség nélkül folyt le Breznyik János királyi tanácsos, lyceumi igazgató 50 éves tanári pályáját befejező örömnapp, februárius 9-e

Délben 12 órakor az iskolai tanács tagjai, a lyc. tanári kar és a helybeli ev. egyház előjárói tisztelegtek az érdemdus tanférfinál. Farbaky István, orsz. képviselő és egyházfelügyelő, jelenleg kissé gyöngélkedvén, Händel Vilmos főesperest kérte föl, hogy helyette mindnyájok nevében üdvözölje az ünnepeltet. Könykekig megindulva felelt emez az egybegyűlteket szónokának s szavai végeztével nemsokára a lyceumi ifjuság 16 tagu küldöttségét fogadta, kiknek nevében Händel Vilmos VIII. o. tanuló üdvözölte a mélyen tisztelt s szeretett igazgatót, kérve őt egyuttal, hogy a hazai nevelés és tanításügy érdekében már eddig is oly jelentékeny érdemeket szerzve, áldásdus munkáját ezentúl is folytassa. Majd Bartók Miklós VIII. o. tanuló mondta el Kövessy János úrnak ez alkalomra készített igen sikerült latin költeményét. Mélyen megilletődve válaszolt Ngos. Breznyik igazgató úr; jutalomképpen azt kérve, tartsa meg őt az ifjuság jó emlékeztében.

Az ünnepet kedélyes bankett fejezte be, melyen a jelenlevők mindnyájan résztvettek. Az alumneumi „beneficium“ pedig a deákságnál

TÁRCZA.

A murányi regeny

és feldolgozása a magyar elbeszélő költészetben*.)

De lássuk magát a murányi regényt. Széchy Györgynek vendregletében Murány várát a hozzátartozó jóságokkal együtt három leányára hagyta, a kik azt csakhamar birtokukba is vették. Mária, az egyedül álló, Kata a középső leány, Lútiás Jánosné, Éva a legfiatalabb, Illésházy Gáborné rövid idő alatt mindnyájan beköltöztek a festői szépségű Murány várába, hol kényelmes ári lakás kínálkozott számukra. S egy ideig a rokonok békében éltek. De Illésházy Gábor, a ki Murányt a maga részére szerette volna megszerezni, önzésből nem sokára megzavarta a békét. Alkalmat kínálkozott. I. Rákóczy György erdélyi fejedelem befűrt az országba és Illésházy Gábor abban a reményben, hogy úgy Murány birtokára könnyebben szert lehet, rögtön hozzá esatlakozott.

Megrakta a várat saját katonáival. És Mária ellen, a kit érdekeinek megvédése ösztönöszerezte a király pártjára vonzott, valóságos kis özszeeskütvést szervezett a rokonok között.

Mária csakhamar tisztába jött a helyzettel. Sógora, Illésházy nem csak jogaiban rövidítette meg, hanem mindinkább érezte vele hatalmát és egyenesen tudára is adta, hogy jobb volna, ha Murányt elhagyna. Mária nem tájított. Ott maradt veszedelmes helyzetben, melyből kimenekülni még csak reménye sem volt.

A hol legnagyobb a szükség, legközelebb a segítség. Mária titokban egy levelet kapott Vesselenyi Ferencz füléki kapitánytól, melyben ez fontos ügyek megbeszélcése végett tőle találtak kér.

Mária örömmel fogadta a levelet. Nem ismerte ugyan Vesselenyit, de sokat hallott róla, hallotta, hogy

is örökre felejthetlenné tevő e nevezetes napot, melyen a műszak új borostyánt fűztek 50 év óta hű szolgálatukban álló hívők homlokára. — I.

Vidékünk házi ipara.

Az utolsó évtized alatt a cultura terén kiválóbb eredményt Selmeczbánya vidékén csak Pjerg, vagyis a legújabbban u. n. Hegybánya községe mutathat fel, mely két nevezetesebb vívmány birtokában van; s azok fokozódó áldásának örvend.

Ezek egyike az ottan sikeresen működő s példás szervezettel bíró leány-nevelő, kisededővő s bölcsődé intézet, mely napról napra nagyobb tért hódít. Másika a gyermekjátékot készítő műhely.

Utóbbi igen örvendetes fejlődésnek indult s működése oly kecsesgötető eredményekre vezetett, hogy kitűzött ezélja: a házi ipar ezen nemeké meghonosítása a bányamunkások körében biztosan halad megvalósításához, a mennyiben egy két év múlva nem csekély számu kéz önállóan is foglalkozhatik ezen házi iparral, súlyos helyzetének enyhítésére s a munkásság otthon való fejlesztésére.

A műhely felügyelő bizottsága részéről f. é. február-hó 4-én tartott ülésében tárgyalás alá került ügyek ugyanis fényes bizonyosságul szol-

víték, daliás- és java korában levő özvegy ember és jelenlegi nyomasztó helyzetében szabadítóját látta benne Vesselenyi szintén nem ismerte Mária, csak annyit tudott róla, a mennyit erdélyi kalandjairól hallott és hogy férjétől elváltan el. De ezek alapján épen Mária találta a Murányban élő három asszony közül legalkalmasabbnak azon terve végrehajtására hogy Murányt eselszövény útján III. Ferdinánd király részére meghódítsa. Vesselenyi számot vetett magával az iránt is, ha Murány megvételével esetleg menyaszszony is járna. Viszont Mária, magára hagyott helyzetében nem volt utolsó gondolata — a férj. Emel-fogva egyik bizalmas emberét Kádas Mihályt azonnal elküldte Fülekre oly tizenettel, hogy előtte Vesselenyi egész nyitlan beszélhet; de a találkozára még nem tett határozott ígérteit, Vesselenyi azonban sürgette a személyes találkozást mit — pár nap múlva meg is nyert.

Nem volt könnyű a dolog. Mária, úgy kellett magát különböző irügyek alatt kimentenie, hogy a várat elhagyja. Illésházy Gábor még otthon volt, a kítől tartania kellett. Végre a találkozó a fülékei országát mellett az erdőségben megtörtént. Mária eselszövénye kíséretében indult el a várból, kiket hátra hagyva bátran lovagolt a kitűzött helyre. A Vesselenyi kíséretében levő férfiak esodálkozva néztek a délezege szonyra, a ki lováról lepatantva sietett Vesselenyihöz. Magukra maradtak, megbeszélték a fennforgó ügyeket, készültek a komoly vállalatra.

Érezték mind a ketten, hogy nagy dolgok forganak köztük: a várnak a király pártjára hódítása, saját birtokukba vétele, mindkettőjük beálltata, azonkívül Mária, szabadtsága, mert ha Illésházy tervüket előre megtudja, Mária, legalább is hosszú rabság követhetik. A mig tanácskoztak — megszerettek egymást. S ezután Murány sorsának intézésében a kölcsönösen fellöböző szerelem is közbe játszott. Mária nehézek tartotta eleintén a vállalatot, hogy Murány várát Ves-

gálnak a tanműhely életrevalóságáról s a szervezet gyakorlati hasznosságáról.

Igazolja ezt a mult évi számolás eredménye, mely szerint az azon évi bevétel 2310 frtot a kiadás 1398 frt 58 kr. tett ki s így a pénzmaradvány 911 frt 42 kr. volt, míg a folyó évi szükséglet és fedezet egyenkint 2300 frtban állapított meg.

Igazolja ezt azért s mivel ez által mód nyílt az intézet fennállásának olyatén biztosítására, mely a támasztható igényeket kielégíti; a mennyiben lehetővé vált a 24 tanuló bérét, mely egy évre 900 frtot teszen a jövőre is biztosítani s emellett is elhatározni hogy a tanító a f. évben tanulmányi utra kiküldessék, részben a hason intézetek fejlettebb szervezetének tanulmányozására, részben pedig a technikailag egyebitt elért nagyobb gyakorlati ügyesség elsajátítására.

A tanműhely mult évi működésének hű rajzát vagyis az igazgató évi jelentését alább közölve, e helyütt a felügyelő bizottság azon intézkedését emeljük ki, hogy díszéretes szorgalmaért Dimandóczy Ferencz 10 frt és Rusznák János 5 frt jutalom díjban részesítették a többi tanuló serkentésére.

A jelentés egyebiránt a köv.:

Méltóságos Elnök Úr! Tekintetes választmány! A pjerg-szclaknai gyermekjátékot készítő tanműhely 1891-iki tanév eredményéről van szerencsém a következőket jelenteni:

selenyi kezére játszza, de midőn ez lovagi beálltátára megesküdt, hogy őt feleségül veszi — megígerte. Egyszermind magára vállalta, hogy a módozatokat kieszele.

Remény és félelem között hánykodott szíve, midőn Vesselenyitől elbűszizva Murányba visszatért. — Örült, hogy kiállhatatlan helyzetéből szabadulás nyílik; de aggodott a miatt, ha lesze elég ereje ígérteinek bevaltására.

A körülmények kedveztek neki, Illésházy és Lútiásnek nem voltak otthon s Mária azon 12 napot, mely idő alatt elő kellett keszitenie a vár meghódítását, folytonosan tevékenységben töltötte, hogy szinte bele betegedett.

Abban a tervben állapodott meg, hogy Vesselenyit és katonáit éjnek idején bocsátja be a várba kötelhágos segítségvel. Így tudósította Vesselenyit, s ebben az irányban tette meg intézkedéseit. Egész bátorságára volt szüksége, hogy a vakmerő tettet végrehajtsa. Összes asszonyi leleményét, fűrangját fel kellett használnia, míg a szükséges letrákat, köteleket beszerzte, a 12 öles kötelhágosot elkészítette s egyéb intézkedéseket megtett. Végre keszen volt. Vesselenyinek megüzente: minden rendben van, jöhét!

Vesselenyi 500 válogatott vitérral indult el Fülekről s több napi fáradságos út után, ezer veszélyvel s aggodalommal küzdeve érkeztek Murány alá. Az éj leple alatt lopeztek fel a vár bástyáihoz. Éjfel után volt már az idő, midőn Vesselenyi a fáradságos úttól csaknem kimerülve följutott a vár falaihoz. Embereivel azonnal a kötelhágosot keresztette, de mivel ezek a legnagyobb kudarás mellett sem akadtak rá, már azt hiték, hogy Mária törbe esalta őket; már a szegyületes visszavonulásra gondoltak, midőn Mária hírnöke megjelent és a lebecsított letrához vezette őket. —

A terv Széchy Mária, annak rendkívüli erélye, elszánt-sága és eles elnöje következtében minden részben sikerült. Vesselenyi mintegy 35 bátor vitézével elfoglalta

* Feloivasta Sulez Endre lyceumi tanár e lapok szerkesztőségének estélyén jan.-hó 29-én. A szerk.

Mintán tanmühelyünk a múlt év elején a F. M. K. E. részéről azon szerencsében részesült, miszerint neki 1000 frt segély nyújtott, azon kikötéssel, hogy a tanmühely tanoncainak száma 24-re emeltessek, a Mel-tóságos Elnök Úr a m. év március-hó 7-én tartott bizottsági gyűlésen a F. M. K. E. e fényes adományát a tanmühely igazgató választmányának a hozzá kötött föltétellel együtt tudomására hozván, az igazgató választmány a F. M. K. E. e szép adományát halás köszönettel fogadván, a tanmühely igazgatóját a tanmühely 12 növendékének 24-ig terjedő kiegészítésére s a megkívántató gyalupadok és szerszámok beszerzésére utasítja.

A tanmühely igazgatója az adott utasításhoz ragaszkodva inkább intézkedett, hogy a növendékek számát a m. év folyamán 24-re emele, mely szám részint önkényes lépés, részint pedig a tanmühelyi szabályrendeletek ellen elkövetett vétség miatt bekövetkezett elbocsátás miatt az év végéig 19-re lepadt; azonban a fenntartott kiválóan elcogot teendő már is 3-at felvettem s ha alkalmas tanoncok jelentkeznek a 24-es szám kiegészítését kötelességemnek tartandom.

A tanoncok számának növelése folytán szűk sége állván be a gyalupadok és szerszámok szaporításának, ezek beszerzésére a sürgős intézkedés azonnal megtétet, és pedig nem külföldi czégeknel, mint ez a tanmühely életbeléptetése alkalmával történt, hanem a helyb. bányafőnök úr ó nagyságának közreműködése mellett honi iparosainknál. És pedig a gyalupadokat kellő eseml a taun. mesterének teljes megelégedésére egy helybeli szakmó bányáras készít b. szakmunkájától szabad idejében. Az eszközök pedig egy jó hírnek örvendő budapesti czégtől hozattak, mely eszközök tartóssága miatt a czég a jövőben is méltán megérdemli a támogatást.

Ugy a gyalupadok mint a beszerzett új eszközök árá egybeahasonlítva a taun. eltele léptetése alkalmával vásároltak árával, jutányosnak mondható, a mí némi megtakarítást képez a tanmühely pénztárára vonatkozólag.

De a növendékek szaporítása folytán nagyobb mennyiségű faanyagot is kellett beszerzeni, nehogy a meglevő szerény készlet elfogyván, zavarok álljanak be.

A szóban levő faanyag beszerzésével is a tanmühely igazgatója bizatot meg, ki megbízatásában olyképen járt el, hogy 1őr Modertárnan vételyezett 14, 37 köbm. bárs- és gesztenyefát Ribnyikre szállítatván az illető hatóság engedéllyel deszkákká fűrészeltette; majd beadván folyamodványát a nmélt. ipar s kereskedelm. ministeriumhoz ingyen fa kiszolgáltatása végett, kérvénye kedvező elintézt nyert, a mennyiben a nmélt. ministerium a pjerg-szelaknai gyermekjáték készítő tanmühely részére a szelaknai m. kir. erdőkincs-

tár gyeki erdőkertületében 3 éven át 30—30 szálfának adományozását engedélyezte. A tanmühely igazgatója ez engedélyezést örvendetes tudomásul vevén, rögtön lépést tett az iránt, hogy az első évi adomány hova hamarabb kiszolgáltassék s Ribnyikre szállítatván a taun. anyagává átalakíttassék.

Az első évre kiutalt adomány néhány szak híjával, mely a folyó évben lenne pótlánd, tek. Gerő Gusztáv m. kir. erdész úr szorgos utánnézés folytán csakhamar letaróltatott s Ribnyikre a gépfűrészhez szállítottat. Azonban itt bekövetkezett az, a mire épen nem számítottam, t. i. azon nehézség a tanmühelyre nézve, hogy a fának Ribnyikre való vitele, s onnét ide való szállítása, nem különben a fűrészeltetési költségek oly összeget tesnek ki, hogy összehasonlítva az anyagunk Beszterezébányán való beszerzését, s annak ide való szállítását, ez utóbbit sokkal jutányosabbnak és jobbnak, tehát előnyösebbnek mondható, már azon okból is, hogy a beszterezébányai deszkarakterakban a minőségnek és bizonyos méreteknek megfelelő deszkák szabadon választhatók, miért is, ha a tekintetes választmány a tanmühely igazgatójának szabad kezét enged a fa anyag beszerzésére vonatkozólag, úgy már a folyó évben azon eljárást kívánám fogantatosítani, hogy a tanmühely mesterét menesztsem a szilkségi fa anyag eszerzése és ide szállítása végett Beszterezébányára. Különbösen azon örvendetes hírt közlöm méltóságoddal s a tekint. választmányal, miszerint ez évben a faanyag beszerzésére a Ribnyiken levő 16 szálfányó felfűrészeltetési költségeit leszámítva legfeljebb 50—60 forint kell fordítanunk. Azonban az így beszerzendő faanyag nem lenne jelentékenyen mind ez évben feldolgozandó, hanem annak része anyagát képezné az 1893-ik évnék. Végre idevágólag megemlítendőnek tartok még egy körülményt, a mely nem csekély megtakarítást hoz a tanmühely raktárának. Ugyanis a tanmühely ez időre nem rendelkezik 1/2—1 cm. vastag deszkákkal, melyek a görbe lovas-kák és egyéb állatminták talapatára szilkségeltetnek, nehogy a tanmühely a vastagabb deszkák ily czélokra való fordítása következtében kárt szenvedjen, intézkedtem az iránt, hogy a helyb. kereskedőknél a lehető legvékonyabb deszkákból összeállított lakák jutányos áron megvettessenek s az érintett czéla felhasználásának. Átérve a tanoncokra, azokat méltán két osztályba sorozhatom t. i. a haladók és kezdők osztályba. A haladók, kiknek száma 8-at teszen, már 2 éven át dolgoznak a tanmühelyben, a kezdők ez időre 14-en részben a m. év folyamánban, részint pedig a folyó év elején lettek felvéve a tanmühely növendékei közé. A haladók a faragászatot már annyira vitték, hogy a tanmühely mesterének felügyelete mellett önállólag dolgoznak, s némi utbaigazítás mellett nehezebb kivitelű játéksze-

reket is képesek elkészíteni, elannyira, hogy az előirt 3-ik évi tanfolyam bevégeztével, tehát a jövő 1893 év elején a tanmühelyből kilépven s a visszatartott bér harmadéért a megkívántató eszközökkel ellátatván, remélhető, hogy az eddig csekély kiterjedésű házi ipart Pjerg-Szelaknán megfognák honosítani. A mi a kezdőket illeti, ezek a tanmühely mesterének közvetlen vezetésével a faragászatot elemelt a rásplózás és gyulalás tól kezdve fokozatosan ügyeseknek elsajátítani s már 8—10 havi oktatás után annyira befejeződnek, hogy könnyebb kivitelű faragványokat meglehető precízitással elkészítenek.

Hogy a tanmühely raktárában egy a házi, mint a vadállati minták egyvelege meglegyen, illetve, hogy a tanoncok a változatos minták faragása által a különlegességek készítésébe beavatassanak, elrendeltem ugy a jelzett minták alakítását, mint a deszkalétrás lájszekek, kétkerekű hintó, gyermek- és sörös kocsik készítését, nemkülönbösen a teke és egyéb játékok esztergályozását. S így a múlt év folyamánban az ismertebb állat mintákból 1—3 tuezatot, a szekerekből és hintólovakból, különösen a megrendelők kívánatára több darabot is készítettek. A múlt évben készített játékszekek értéke 250 forintra tétet. Az elért eredmény több növendéknek hanyatló szorgalma miatt csak „elégséges” nek mondható; azonban a munkakedv ösztönzésére öhajlot, hogy azon jutalomdíj, mely a tavalyi közzgyűlésen a legesélyesebb tanonc részére kitűzött, értéke a 10 forint, hogy az reszére tettleg ki is utalva nyoztassék; s e jutalomdíj elnyerésére maguk a tanmühely tanoncái is legérdemesebbnek tartják Dimanóczy Ferenczet a haladók egyikét. Véve a játékszekek keletét, az inkább közeli, mint távoli vevőkre szorítottot. S a tanmühely inkább kerestett fel kis, mint nagy kereskedők által. Jelentékenyebb megrendelést tétet bizonyos Fausz Ödön pécsi kereskedő s az alsó magyarországi kis-garami vasgyár fogyasztási szövetkezet által, végre emélt tanmühelyünk bevételét a szegedi kiállítás is, melyen tanmühelyünk gyermekjáték szerei ki főnek állítva s részben elárúsítva; azonban e három fétel egyenként 30—37 frtnál többet, be nem hozott. A múlt évben a gyermekjátékokból, befolyt összes bevétel kitett közel 240 frt, mely összeg részint kész pénzben, részint pedig nyugtákkal való beszámolás mellett a főpénztárhoz átítetett. Itt még kiemelendőnek találok azon örvendetes eseményt, mely tanmühelyünket a szegedi kiállításon érte az által, hogy a játékszekek megszerzők neki a díszoklevelet, melyet méltóságodnak s a tekint. választmányának tisztelettel ezennel bemutatok.

Azonban e megtisztelő s inkább szorgalomra ösztönző okmány korántsem teszi ekelességemet, mint a tanmühely igazgatóját elbizakodottá, ha szemügyre veszem egyes saakertőknek faragványaira vonatkozó, nem épen alaptalannak mondható, kedvezőtlen nyilat-

ki Mátyás királyt igazságtalannak, vagy V-ik Lászlót szilárd jellemnek mutatná be?

A részletekkel, a csipp-csupp igazgal nem bajlódik tehát; hanem csak egészében, nagy körvonalában törekszik az eseményt vázolni. Keresi az eszmét, mely feldolgozásra, költői alakításra érdemes. Ha megtalálta megihletődik, képzelete megtermékenyül általa és megalkítja az ideálokat.

És ha Széchy Máriát s az ő murányi regényét ebből a szempontból tekintjük is, lehetetlen, hogy fel ne találjuk benne a költői érdeket. A rendkívüli esztettség, melyvel tervének minden részletét apróra kidolgozza, a töretetlen akarat-erő, mely lépésről — lépésre következetesen halad czéla felé, a felemelt távolról sem ismerő lettvágy, melylyel jövendőjét megalapítani törekszik, és ha még ezekhez hozzáveszünk az első szerelme boldogsága után sovárgó asszonyt: — mind oly mozzanatok ezek, melyek ellenállhatatlan erővel ragadják meg a költő alakító képzelmet, — kész-tenik az eszmenyek lélektani megokolására.

Innen az a feltűnő jelenség, hogy nincs történelmünknek több olyan nő alakja, kiről annyi kiváló költőnk írt volna, mint Széchy Máriáról. Csak az én tudomásom szerint mint egy 20 magyar költő foglalkozott vele.

Az elbeszélők közül — s itt csak azokkal számdeközom foglalkozni — időre nézve első Gyöngyösi István a regény hőseivel egykorú költő, ki az emlékeztetés esemény után pár évvel már elkészítette költeményét. — Gyöngyösi Vesselényi és Széchy Mária ügyének elintézését a görög Istenekre bizza. Mars és Venus tanácsoknaka a teendő fölött s abban állapotnak meg, hogy Venusnak kis fia Cupido szerelme gerjeszse Vesselényit Széchy Mária iránt s később Máriát is megsebezze nyilával. Egyébként Gyöngyösinek munkája a történetirővel megegyez. Abban a korban élt, mikor az esemény megtörtént, a mellett elbeszélő költői tehetsége alacsony színvonalon állott; inkább a valóság adatait törekedett felhasználni, mint a költői indítóko-

kat. Költői fölfogásnak, alakításnak nála nem igen találunk nyomaira. Mindazáltal szívesen olvasták az egy-kornak. Tetszett a költemény Széchy Máriának is és egy faluval ajándékozta meg érte költőjét.

Másként áll a dolog többi elbeszélőkkel. Bár több mozzanatot a történettől eltérőleg közösen használnak, mégis önálló felokulásokhoz képest, hol az egyiket, hol a másikat emelik fölüljára. Így Tompa, Petőfi és Arany egyformán ugy alakítják meg a költői helyzetet, hogy Vesselényi Murány várat ostrom alá fogta, Arany a Murány alatt táborozó sereget részletesen le is írja; továbbá mind a hárman felhasználják azt a indítókozt, hogy Széchy Máriához a levelet maga Vesselényi vitte, hogy tehát Vesselényi, Máriával, Murányban találkozt először, nem a vár alatti erdősegyben; hogy Mária Murányban az egyedüli parancsoló; továbbá mind a hárman ugy veszik a dolgot, hogy Mária nem a királynak, hanem I. Rákóczy Györgynek párlján áll; felhasználják több-kevesebb sikerrel azt a mozzanatot is, hogy midőn Vesselényi a költőlejtőjén Murányba érkezik, Mária elfogadja, vörpadra állítatja és a halál-tól való félelemmel akarja Vesselényit az erdélyi fejedelem pártjára lódtítani; mindazáltal mind a három költőnk önálló feifogással teremtette meg a költszet Széchy Máriájának alakját. Tompa mindjárt bevezetésében utal Mária esküszegésére:

Hát a magasságban, a tiszta légbé feent,

Még ott sem volt ember előtt az eskü szent?

Nem! mert ki azt még a menyben is megrontja: Asszony kezében volt Murány várnak gondja.

Vesselényi táborából egy követ érkezik s kéri Máriától Murányban békés feladását.

A szó hatott-e, vagy a szép vitéz rája?

De lángba borul Mária országa.

Mind a mellett tagadó választ küldött Vesselényinek: de midőn megtudja a hátra hagyott levélből, hogy magával Vesselényivel beszélt az imént, a ki szerelmét ajánlja s szerelmét kéri eserebe, rövid küzdelem támad szívében. Tompa e kitzérésre csak erősen utal:

a várat. A kapitányokat egymásután kihívatta Széchy Mária nevében s kényszerítette a király pártjára. Más nap reggel hátrahagyott csapata előtt nyitlak meg Murány kapui, mikor az egész városágot III. Ferdinánd pártjára eskette. Két nap múlva pedig 1644 aug. 7-én lakodalmat ült Széchy Máriával.

Ez a murányi regény, melyre Vesselényi és Mária boldog házasságban mindenkor szívesen és önzéret tel emlékeztek vissza. Ez vetette meg alapját széleskörű politikai szereplésüknek. És Széchy Máriának nem volt oka megbánni a murányi eselvetést akkor sem, midőn férjének, mint Magyarország későbbi nádorának oldalán a magyar asszonyok között a legelső helyet elnyerte.

Azt hiszem, hogy ama fönnelbi kérdésre t. i. mi okozta, hogy a murányi regénnyel legkitűnőbb írónk foglalkoztak? — a fönnelbi köztől történeti adatok érdekessége eléggé megfelel. És így áttérhetünk ama másik kérdésnek megfejtésére: Mikip fogták fel a murányi históriát elbeszélő költőink? Gondolom nem lesz tanulság nélkül rák nézve, ha egy pillantást vetünk a költő szellemi műhelyébe s megfigyeljük azon mozzanatok, melyek a költő lelket a történeti adatok feldolgozásánál megragadták.

A költő rendszerint nem ragaszkodik szigorúan a valósághoz, tehát a történeti eseményekhez sem; mert a valóságban sok olyan bántó, sérző adat fordulhat elő, melyek a költői kép összhangját megrontanák; így az igazi költőnek a valóságot sokszor megmásvitva kell föltüntetnie, mint a költő maga mondja:

„Nem a valóság: annak égi mássa

Lesz, a mitől függ az ének varázsa:

E lütlén hívség, mely szebbit, nagyt, —

Sulykot, bizony, nem egyszerű elhajít.”

Nem törődik a mellékes körülményekkel, sőt azok helyett egészen másokat költ. Ez az esztétika mindössze azt a törvényt szabja elébe, hogy olyat ne állítson, a mi a történeti köztudattal ellenkezőben áll. Ezt meg is kell tartania; mert mit mondanánk például a költőről,

koztatát tekintve azok idomítását és zinezését; s ép mihelytünk jó hírnevének emelése érdekében kívánatosnak mondható, hogy tanműhelyi természetes jártassággal bíró mesterét a jobb művelés s kellő szakavatottság elajánlása végett vagy 6 hetit tanfolyamra a n. szoboni faragó tanműhelybe menesszük; de utazási költségeit s egyéb havi fizetést meghaladó kiadásait tanműhelyi pénztárunk fűződjön.

Végre megemlítvén, miszerint a házi raktárban még vagy 250 fnt s Budapesten bizonyos Sziklay ezégnél, ki a küldeményt kifogásolta s elnem fogadta vagy 15 fnt-ért játékkészlettel rendelkezik, kérem az előadottakat szíves tudomásul venni, s az elintézését igénylő ügyeket behatáron megbeszélni, s azokat a tanműhely főnökére szolgáló módon elődönteni.

Hegybányán 1892. évi február-hó 4-én.

Litassy Janos s k.

esperes pléb., s a tanműhely igazgatója.

Különfelek.

— **Választás.** Törvényhat. bizottságunk e hó 9-iki közgyűlésében városi pénztárnokká Chauer Ottó h. pénztárnokot, ellenőrré Ács József h. ellenőrt, pénztári tisztét Kolpaszky János kir. számtisztet, gazd. fellgyelővé pedig Schwojt Lajos h. fellgyelőt választotta meg. Míután az egyik pénztári tiszt állásra egyedül jelentkezett pályázó időközben folyamodványát visszavonta, ez állás nem lett betöltve, s így arra újabb pályázat fog hirdetni.

— **A berezsgyermek első intézkedései** közül különösen kiemelendő az, hogy széköfoglalása emlékére negyvenezer forint osztat szét a szegények között, mely adományban egyebek között néhány felvidéki város is fog részesülni.

— **Irodalmi és művészeti estélyünkön** e hó 12-én Mihelits Károly gymn. tanár ur „Hímfy“ről értekezett nagy gondal közlőgözött tanulmányában, mely hosszú időt bír, de nem fárasztó. A szép előadás érvényre juttatta a tanulmány értékét. A közönség tapssal adott tetszésének kifejezést. Hermann Melanic k. a. és Faragó Gyula ur Muranak „A váratlan fordulat“ c. dialogját adta elő azzal a rokonszenves modorral, melyvel műkedvelői előadásainkon részükrol már többször találkoztunk. Zajos taps kísérte a szereplésüket. Krausz Kálmán közigazgatási tanácsnok ur rövid szavakban előrebocsátva azt, hogy ez estélyek czélja az irodalom és irodalmi termékek ismertetése, helyén valónak találja egy nagyteljeségű orosz írónak : Garsin Vsevolod-nak „Vészjelző“ című

rajzának bemutatását. A kitűnő rajzot, mely rövid vonásokban több megkapó képet állít elénk az orosz életből, feszült figyelemmel hallgatta végig közönségünk, tetszésével kísérve a felolvasást. Richter Évi k. a. két Schubert dalt Joerges Ida k. a. zongorakisérére mellett kiváló szépen énekelte. Érzés és csupa erő jellemzik előadását. A zajos tapsokra Gaal Ferencnek „Ősz volt“, „Jaj de nehéz a szerelmet titkolni“ és „Duna mellett“ dalait adta elő nagy hatással, élénk tapsától kísérve a közönségnek, mely minél többször szeretné hallani azt az erőteljes, ős hangot. Beszámolóink befejezése előtt el nem mulasztjuk annak fölemlítését, hogy ezen III-ik estélyünk is olyan napra esett, a melyen hirtelen rosra fordult az idő s anynyira csapdosta a szél a havat, s oly éles sivi-fással rohant végig utcazáikon, hogy hinni sem mertük a közönségnek nagy számban megjelenését. S a Sembery-terem teljesen megtelt műértő, művelt közönséggel. Annál nagyobb a há-lája a rendezőségnek, mivel tudja, hogy ily tömeges pártolással ily ; a zimankós időben nem csekély áldozatot hozott az intelligens közönség. Legközelebbi estélyünk e hó 26-án lesz.

— **Oly fényes eredményt,** mint a Vöröskereszt egyeletünk érdekében kibocsátott taggyűjtő ívekből kiolvasunk, ritkán mutathatunk fel. A Farbaký-Kürthy Piroka urnó mint társ-elnök részéről felkért 20 kisaszszony egy rövid hét leforgása alatt 300 nál több tagot szerzett az egyeletnek. Meglepetéssel olvasta e sorok írója az egyes íveket, s a végösszegezésnél, a mely a feketé fényes eredményt tüntette ki, önkénytelenül az okát kereste e tüneménynek, mert szinte lehetetlennek tartotta azt, hogy ebben a fagyos időben ily nagy le-hessen a lelkesedés a bír nemes, de mégis kissé távolabb eső eső iránt. a mit az alakuló egyelet magának vall. Nem soka kellett azonban észét fárasztania, mert egy pillantás arra a kis társaságra, mely a lelkésedni tudó elnököt körülvette, másod megfajított. Ilyen szép okok nyomában csakis fényes eredmény járhat. Az el-ísmérés adóját szeretném itt e helyen leróni a lelkes gyűjtőknek és pedig nevük kiittetésével; de attól tar-tok, hogy mások elhódítják őket tőlünk vöröskereszt egyeletiétől, s egyeletünk legszebb díszét vesztí el bennök. Az ilyen szép gárda még a Bacsofalván tervezett — de városunkban csak kevesek előtt ismert — országgyűlési képviselő választást is képes lett volna keresztül vinni! Egyébiránt nincs messze a közgyűlés napja; ott szem-

től szembe állhatunk a lelkes gyűjtőkkel. Addig is, és azután is soká eljenek!

— **A polgári dal- és zenekör hangversenye** (febr. 6.) ez évben is a szokott e-kölsői es anyagi sikerrel folyt le. Az énekkar a „Magyar dalok“-at, Gaal Ferenc „Fohász“-át, a vegyeskar Haydn remek oratoriumának a „Teremtés“-nek egy részletét szabatosan és összevágóan adta elő. Ha bírálókat akarnánk gyakorolni akkor a vegyes kar alt, és a soloját kellene kiemelniünk és pedig dicsőretil, s megjegyeztünk azt, hogy a teljes harmoniának nem csekély rovására van az, hogy egy hangnem erősebb a másíknál s így mellette ennek a crescendo és fortén kívül egyéb árnyalása nem érvényesülhet. A „tréfás induló“ nagyon jó volt befeje-zőnek. A másor 4-ik pontjában jelzett Quintett teljesen hidegen hagyta a közönséget, a mi jövőre néve oku-lásúl szolgálhat az egyes darabok megválasztásánál. Beriot 9-ik Concertje előadásának rovására volt a hagedtt csere az utolsó pillanatban. Liszt Rhapsodiája, e nagy technikai ügyességet s e mellett erőt igénylő darab kellő ügyességgel volt előadva s a közönség így ennek kedves játszóját, mint a többi szereplőket is zajos-an tapsolta meg.

— **Árvaház alapítása.** Városi törvényh. bizott-ságunk utóbbi közgyűlése elhatározta, hogy városunk gyámpénztári tartalék alapjából 10 000 forint fordít árvaház létesítésére, mely a gyámpénztár tartalék alap-jának tulajdonát fogja képezni; továbbá, hogy ez erre vonatkozó intézkedésekre néve akkor rendelí el a részletes előterjesztést, a mely 10 000 fnt megszavazását a helygyűmisterium jóváhagyja.

— **A Németi selmecebányai vasut** létesíté-sének eszméjét veti föl hosszabb levélben lapunk egy ol-vasója, a ki azon véleményének a kifejezését, hogy kí-vánatos volna, ha lapunk útján propagandát csinálnánk a vasutnak a Németiről az anélkül is semmi terephát-árványal nem bíró berecsfalvi, Sz. Antal völgyön át egész városunkig való kiépítése tervének. Széves ol-vasónk hosszabban foglalkozik e tervvel s adatokkal tá-mogattja azt. melyek a mellett bizonyítanak, hogy e terv kivitele kiváló előnyöket biztosítana városunknak minden tekintetben, s e mellett aránylag kevés befek-tetést igényelne.

— **Színészet.** Bárdy Lajos színtársulata a lefolyt héten a következő darabokat hozta szíre: Febr.-hó 7-ikén Lukácsy Sándor régi népszímműve a „Vereshajú“ kertül előadásra szép számú közönség jelenlétében. A magyaros alakok, eleven beszédjük, élénk játéku nem téveszté el hatását közönségünkre, mely bár rég ismeri e pompas énekes szímművet, mégis élvezettel hallgatta mindvégig a mulatságos párbeszédeket. A szereplők kö-zül jók voltak első sorban Nagyné K. Mari asszony, ki Sajgnóné szerepét adta azzal az intelligens játékaival és

Majd fel s alá járkál, — s dobogó szívére
Szeritván két kezét, nagy volt kízkölsése . . .
„Ah esküim . . . szerelemem . . . ! melyiket feledjem?“
Hajh, de gyenge a nő, gyenge véghetetlen!
Ez utóbbi sor, melyet Tompa a maga személyében mond, a költő alapfelfogásából ered, mely szerint elítéli Széchy Mariát azért, mert a kíldésben a szerelmes gyenge asszony lett a győztes a Rákóczy György párt jára esküdött honleány felett.

Még szigorúbb ítéletet mond ugy Máriára, mint Vesselenyre azokban a szavakban, melyeket Mária egyik szolgájának, Farkasnak a szájába ad, a ki, midőn Vesselenyi a találkára Murányba érkezik, így szól:

Mit nyersz, jó asszonyom, az olyan vitézél,
Ki öllökodva jár, mint a róka éjjel?
Mit nyersz vitéz uram, oly nőben, ki neked
Rút lüségtrőrsen ajánlgat lüségget?

Azzal meg éppen törpévé teszi Máriát még szolgáljával szemben is, midőn ez bebizonyítja előtte, hogy szívesebben meghal, mint hogy Rákóczyznak adott esküjét megszegje. Farkas ugyanis a találkáról útavozó s a kítel-hágeson lefelé szálló Vesselenyit el akarja vesztetni úgy, hogy a kítel szárait elmettsi. Már egyiket elvágta, midőn Mária hirtelen megragadja karját. Kízdének — s a zajra berohanó örök Farkast leszártjuk.

Utolsó szavai:

. . . hisz jobban alig történetet,
Székövény s öngyilkos nem lettem. Jó nekem:
Azt a gyalázatos honlapot nem érem . . . !

Tompa művének ezéja a fönniekiekből eléggé megérthető; az eskü szentségét vedi. És midőn ezt teszi letörpül Máriában a honleány a szerelmes asszonnyal szemben.

Petőfi felfogása ezzel egészen ellentétes, a meny-nyiben a szerelmnek hatalmát és diadalát zengi az asszonyhoz nem illő katonasági játék felett. S e felfogá-

sához líven azon mozzanatokra fekteti a fősúlyt, melyek Vesselenyinek és Máriának fejlődő szerelmét tüntetik föl.

Igy, midőn a követül megörkezett Vesselenyi Máriát meglátja:

Arca piros vére futni kezd, úgy rémlik,
Fut lefelé melyen, meg sem áll szívéig.

Ott áll haloványan a vezérhölgy előtt,
És mint a nyelvtelen harang oly szóvalan.
Mindenki gyávanak, íjdelnek tartja őt;
Csak Mária tudja, csak ő, mi baja van.
Az asszony ne látta férfiak lelkébe?
Ne látta, mennyire hatott be szépsége?

S melyik asszonynak nincs kedvére, ha tetszik?

Majd midőn Vesselenyi Mária beszedet figyel:
Végig hallgatta a követ e beszédet,
Vagy tán nem is hallá, csak az asszonyt látta.
S szeméitől lelke meggyuladt, s úgy égett,
Mint ítéletkor majd az isten világa.
Mehajta magát, vagy meg sem hajta talán,
Ment s vízre mélyeseg sábet hal oldalán.

Mária utána néz a távozó követnek titkos kedvteliséssel s ezt gondolta:

. . . Kár volt tovább nem beszélnem.
Maradt volna még itt s nézett volna . . . réám.
Szép ifju! szemével több bajt okozhatna,
Mint vezére minden fegyveres hatalma.

Festi a költő továbbá azt az átalakulást, mely Mária szívében történt, midőn megtudja, hogy a követ, kívül beszélt, maga Vesselenyi volt és hogy szerelmére gyul ladt iránta:

Jó, hogy meg nem látták nagy meglepetését,
Mely miatt a lóról csak hogy le nem bukkot.
Le is szállt hirtelen, magát összeszedé
S tetetett közönyvel ment szobája felé.
Alig várta, alig várta, hogy bent legyen,
És midőn beére, pánzélat ledobta,
Hogy könnyebb, szabadabb lélekzetet vegyen

S zajló szíve meg ne repedjen allata.
Sisakja sem kellett, messze félrevette;
Elég stúy most szíve: mért terelje fejét?

És ha már nincs pánzél, sem sisak fölötte,
Mit csináljon a kard egyedül oldalán?
A kardot is többi fegyveréhez tette,
S oly kímléve mintha félve tőle talán.

Marsból Venus termett. Így változik által
A haragos vihar bágyadt fuvallomá,
Igy változik át, mely gyujtott sugarával,
A tüzes nap enyhe, szelíd alkonyattá.
És a szem, mely előbb villámot lövelt szét,
Arca két rózsáját harmattal fitrúszté.

Dé valamennyi között legjobban kifejezésre jutatják Petőfinek alapgondolatát a következő sorok:

Ha már egyikünknek meg kell szegni litéit,
Én szegem meg, legyen sértetlen a tied.

Tudom, mit várhatok pártom hieitől;
De lesz annyi érom, hogy elfűrjem érted,
S a jövendő tán majd szelidebben itél,
S ha le nem mossza is a foltot, mely érlet,
Legalább elföldi, s megbocsát a nőnek,
Hogy elfelejtette végét szerepének.

Mert csak szerep s nem más az asszonnyitészég.
Elhagyom a esata terét, a színpadot;
A kardot, a pánzélat nem nekünk készíték;
Szégyenlem, hogy vele kezem kontárkodott.
Félveszlek, szerelem eldobott rózsája,
Asszonyok gygyvere, királyi pálezája!

Világos ezekből, hogy Petőfi Sándor, ha nem menti is ki teljesen Széchy Mariát a szőszegős vétsége alól, igen rokonszenvesnek tünteti fel, a ki a nem hozzá illő kardforgatástól igazi női hivatásához tért vissza: a boldogításhoz.

(Vége köv.)

Sulez Endre.

fel fogásával, melyet csaknem minden előadás után tapasztalunk. Igen ügyes Furke volt Pintér, aztán mint András, Aranyossy Kata szerepében Kovácsies Sarolta játszott szépen és dalait erősszel adta elő. Mint Zsófi Markó Emilia volt kedves jelenség, paján jökéddel játszott, párszor taptos is aratótt nyitit jelenés közepette. Csinos Julesa szerepét figyelemre méltóan adta Palóczy Lujza, Szemes Borcsa szerepében igen kedves jelenség volt F. Hegyi Janka, kinek pár dalát meg is újrátattak. Mely felfogás és gondos játék jellemezte Bárdy Balintját, míg Veréb Jankó mulatságos alakját igen sikerülten mutatta be Nyitrai, kit közönségünk választékos, neha ugyan kissé túlzott mókái dacára is nagyon szeret és ez alkalommal is sűrű tapsokat aratótt. Mint Keszeg kitűnt Mezei. 8-an pedig Szigethy József mulatótt népszínműve „A vén bakancsos és fia a huszár” került színre zóna előadásban fél helyárrakkal. A színházat teljeseen megtöltötte a fiatalok és a diákok, kik a mulatságos jelenetekben nem kőstök tapsokkal jutalmazni a szereplőket. Az előadásról, kevés hibától eltekintve, csak jót mondhatunk. Dálnoky jól adta Ve res csaplórt, míg Hon szerepében Ruzsai Etel játszott erősszel és drámai erővel, mi nem téveszté el hatását a hallgatóságra, mellette mindjárt Markó Emiliát kell kiemelniük kedvesen eleven játékaert és erősszel énekel dalaiért Lidi szerepében. Az előadás sikeréhez hozzá járultak még Aranyossy, mint Kántor, Mezey, mint Suga Mihály, míg Pinteről külön kell megemlítenünk, hogy Laczi szerepében szokott kedves dalaiával mely tetszést aratótt és ügyesen is játszott. Végre a mulatságos Friczi alakját Nyitrai adta pompás humorral, az igaz, hogy néhol kissé túlzottan, de ez még nem volt ok arra nézve, hogy a közönség ötször ki ne tapsolja egyik kedvesét kitűnt bohókáskodásaiért. A kis Markó Olga is tapsokat aratótt. 9-én közönségünk egyik kedvesének a drámai színésznőnek Ruzsai Etelnek jutalomjátékául Csiky Gergely gyönyörű színműve az „Örök törvény” került színre nálunk először. Bárdy ügyes rendezésében. Mielőtt a szereplők kritikái méltatásába átmenünk, legelőbb is azt kell megjegyeznünk, hogy a jutalmazandó igen választékos ízlelést mutatta be akkor, midőn Csiky eme nálunk még ismeretlen gyönyörű színművét választotta jutalomjátékául. A színházat elegáns, válogatott közönség töltö meg, mely mindvégig fokozatos érdeklődéssel kísérte a darab drámai jeleneteit és a szereplők hővételjes játéka. Mikor a jutalmazott megjelent a színpadon zajos taps fogadta, mely őszinte tisztelőt a tehetésség színésznőt egy szép habérkoszoriál leplek meg. Ruzsai Etel Sylvia szerepében remekül játszott és a legapróbb részletekig kidolgozott elegáns, áttanulmányozott fiuom játékával olyan szép alakban mutatta be Sylvia szerepét, melyért méltán megilleti őt a kritika élsímerse. Erővel és hatással játszott, a drámai jelenésekben kömnyekig megindított nemes játékával. Közönségünk minden felvonás után hámszor, tapsolta ki, összesen kilencszer. A darab hosszú és tizenegy óráor két véget. Mint Judit szépen és kedvesen játszott Markó Emilia, míg hévvel, erősszel visszaadott játékaert dícsért illeti meg Bella szerepében Nagyné. K. Marit. Szentén jó volt Bárdnyé mint Anna Oláthy György szerepét sikerülten adta Dálnoky, míg Rozgai Endre szerepében jól játszott Bárdy, bár egy kissé kűzött szerepével. Nyitrai Marcell pompás szerepében mindvégig remekül játszott és ezt a hidegvérti amerikai embert találon jellemezte és gondos alakítást melletti mutatta be. Mányi Gusztáv csélap személyét Kánhegyi adta elő sikerülten. Szentgróthy szerepében Mezey, Alberti Vilmos szerepében pedig Aranyossy járultak sikerrel a teljes ensemble-hoz. Megemlíjtük még, mint Egyed Lajost, Sznesöt, mint Komlódi Tamást, Pinterét és Gyapolyi ügyesét Timarit, és Bodroghinét Moórinét. Róza szobaleány szerepét Varga Anna adta ügyesen. 10-én Csiky és Konti pompás operetteje „A király fogás” ment, Mezei rendezésében szép számú közönség jelenlétében. A darab nem ment oly simán, mint vártuk volna, kedves csak Hegyi Janka volt Lola szerepében mint mindig, ügyesen játszott, eleven kedvvel énekel és taptos aratótt. Csinos jelenség volt Amadée szerepében Kovácsies Sarolta. A szereplők közül meg legjobban megállották helyüket Nyitrai és Mezei előbbi Marx utóbbi don Bernardó szerepében játszottak ügyesen. Taps csak ritkán hangzott föl. 11-én Tóth Edé örök-szép népszínműve „A falu rossza” került színre Kunhegyi ügyes rendezésében félrű helyárrakkal szép számú közönség jelenlétében. Az előadás egyike volt a legjobbaknak. A szereplők jól játszottak. Mint Feleli Gáspár igen jó volt Dálnoky, Boriska szerepét Ruzsai Etel adta intelligens játéka mellett, sikerülten. Kunhegyi pompás Lajost, míg Markó Emilia Bätti Teresi szerepében kedves, fide jelenség volt és ügyesen játszott. Gündör Sándor szolgáló-gény szerepében Pinter játszott nagyon szépen, dalait erősszel és kellemmel énekelte, ügyesen közzörtülve ki a királyfogásban bemutatott indispónált alakítását. Tapsot aratótt szép dalaiért.

Szemre való csinos menyecske volt Kovácsies Sarolta Finum Rózi szerepében, szépen énekelte. Az előadás sikeréhez hozzájárultak még Nagyné, Csapóné szerepében Markóné, Sulyok szerepében. Tarisznyásné szerepében Füzessi Szidi, Megyei eszenbütös szerepében Aranyossy és Mezei is mint Kónya Kantortantó. Végül Gosusz Pista szerepében volt nagyon jó Nyitrai pompás humorral adván elő mókái, ügyészen Moóriné. E helyen el nem mulasztjuk felhívni olvasó közönségünket Fekete-té Hegyi Janka, közönségünk kedvesének f. hó 17-ikén Rip-Rip-ben tartandó jutalomjátékára, melyben kedvelt énekes nők egyik bravuros szerepét játsza remélhetőleg zsufolt ház előtt. Ugy szintén Dálnoky is a jövő héten tartja jutalom játéka. A rokonszenves és régi színész eme jutalom játékaára is felhívjuk közönségünk figyelmét.

Masque.
— Erdős statisztikát olvasunk a Pápan megjelenő Dumántuli Protestáns Lapban. A keresztényen felekezettek számarányának a legközelebbi 100 év alatt történt változásáról. Száz évvel ezelőtt volt 57 millió protestáns. 40 millió görögkeleti és 80 millió róm. katolikus. Száz év alatt a görögkeleti száma megkétszereződött (most 89 millió); a r. katolikusok 2 és félszer annyian vannak, mint akkor, (vagyis 205 millió); a protestánsok száma pedig megnegyyszereződött, vagyis jelenleg 137 millióra tehetjük számukat.

— **30.000 francos életrajz.** Az amerikai kongresszuson 30.000 francos díjat tűztek ki Columbusnak legjobban megírt életrajzára. A művet bármilyen élő nyelven meg lehet írni. Ezenkívül 8000, 7000, 4000 francos díjat tűztek ki egy oly műre, mely Amerika felfedezését tárgyalja. Ezen munkát akár prózában, akár versben írhatják meg a pályázók. Ugy értesültünk, hogy Szász Károlynak biztos kílátása van mindkét pályadíj elnyerésére.

— **A portugál király áldozatkészége.** A portugál király első akar lenni, a ki hozzájárul a nemzetét ért anyagi csapás nyhítéséhez, s e zéha évi civil-listájának (1.170.000 frt) 20 % -át ajánlotta fel éventének. Ez adomány, tekintve azt, hogy a szegényeket mindig bőségesen istapolta s hogy jó szívűségét most az inség idején különösen igénybe veszik, kiválónak mondható.

— **A keresztények áldozása Kínában.** A „Daily Chronicle” küllön tudósítója, ki most azokat a városokat járja be, melyekben a lázadók a keresztényeket felkölceltették, tapasztalatairól borzalmat gerjesztő híreket ír lapjában. A kisebb vérengzésekben kívül különösen két helyen volt nagyobb megszállás: Nintselangban és Dschibohban, hol számos keresztényt öltek, a gyermekeket élve megsütötték, s a missionáriusok építette templomokat felgyújtották s azután körülállták, hogy senki se menekülhesen belőlük. Az előgottakat isszonyu kegyetenséggel végezték ki. A város mandarinjai keresztbefont karokkal, télenül nézték a vérengzést, melynek befejezése után a gyilkosok tiszteletere lakomát rendeztek.

— **Melyik olosabb?** Ezt kérdezi rendszeren a legtöbb ember, midőn valamit venni szándékozik. Ezt a kérdést teszi fel magának igen sok gazda is a vetés idejének közeledtével, mielőtt a szükséges magot megrendeli. Lapunk nagy számú gazda-olvasói iránt való figyelemből szivesen szolgálunk e kérdésre felelettel, mely csak úgy szólhat, hogy a legelőssébb az ami legjobb, mert minél jobb a mag, annál jobb termesz ad. Aki tehát olosón akar venni, az olyan ezéglez forduljon, a mely a legjobb áru szállítja. Ilyen ezégnék is megjut Mauthner Ödön magkereskedőt Budapesten, akinek nevét küllönben az ország határain túl is jól ismerik s a kinek üzlete éppen feltétlen megbízhatóságánál fogva minden irányban oly nagy mértékben kiterjedt, hogy méltán sorolhatjuk az ó- és újvilág legelsőrangú magkereskedéseivel egy osztályba. Magvainak feltétlen megbízhatóságáról magunk is többször meggyőződév, szivesen ajánljuk a tavaszi vetés közeledtével a termelő közönség figyelmébe.

Nyilt-tér.*)

Egész selyem, mintázzott Foulardokat méterenként 85 krtól egészen 4 ft 65 krig (mintegy 450 küllönböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít hához szállítva, postabér- és vámmentesen Heuneberg G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Gűriehben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 6

Nyiltvános köszönet.

Fogadják legmelyebb köszönetünket mindazok, kik feledhetlen édes anyánk: özv. Arthold Karolina temetésekor megjelenésükkel szívesek voltak részvételüknek kifejezését adni.

A gyászoló család nevében

Arthold Géza.

* E rovat alatt közöltetnek sem tartalmaért sem alakjaért nem felelős a Szerk.

Nyomatott kiadó-tulajdonosok Jerges Ágost özv. és Fia könyvnyomdájában Selmezbányán. 1892.

Vendéglő és kávéház megnyitás!

A T. Cz. közönség becses tudomásra hozom, hogy helyben az „Ó-Postához” nevű házban f. e. február 21-én vendéglőt és kávéházat nyitók.

Ebed és estélyi étkezésre előfizetést elfogadok, ugyszintén házon kívültre is.

Fő törekvésem leend a T. Cz. Közönségnek megelégedését minden tekintetben kiérdemelni.

Becsés pártfogást kérve, maradtam.

Selmezbányán, 1892. február 12.

Kitűnt tisztelettel
Buxa Katalin.

1—2

E'adó

50 mm. szép kerti széna és 10 mérő jó minőségű alma Hoschek József urnál Selmezbányán.

A legjobb szer vízkér minden neme, valamint utóbajai ellen m. sargaság hügy és hólaghurut, légzésbántalmak, májba j stb. a híres

HYDROPSIN

(orvosok által ajánlva)

Grobstein Seepotheke,

Gmunden, felső Austria.

1 palack ára útmutatással 1 frt, csomagolással

1 frt 20 kr. 8—10

Bor-kivonat.

Igen egészséges és jó borkak azonnali készítéséhez melyet valódi természetes bortól megkülönböztetni nem lehet, ezen kiprobált különlegességet ajánlom.

Két kilo (100 liter borhoz elégséges) ára 5 frt 50 kr. Receptet ingyen mellékeltem.

Jó siker és egészséges gyártmányért jótállok.

Szész megtakarítás

érhető el felülmúlhatlan szesz erősítő esszencia formájában: ez az italoknak kellemesen vágó izt kölcsönöz s csak nálam kapható.

Ará 3 frt 50 kr. kilonként (600—1000 literre) használati utasítással együtt.

Ezen különlegességeken kívül Rum, Cognac, finom Liqueur stb. gyártásához szükségesített összes esszenciákat ajánlok felülmúlhatlan minőségben. Receptek ingyen mellékeltem. Árjegyzék bérmentve.

Pollak Fülöp Károly

esszencia különlegességek gyára Prágában.

Szolid ügynőkök kerestetnek 20—50

Becsét veszti

a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk.

Az étvágy gerjesztésére, úgy mint minden nemű gyomorhajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe Egger díjjutalmazott

SZÓDA-PASZTILLÁIT.

Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban a monarchia összes gyógyszerárában, valamint az

EGGERER A. Fia ezég

gyógyszer küllöng gyárában Bécs

Kapható Selmezbányán: Sztankay Ferenc és Margócsy János gyógyszerészeknél. Korponán: ifj. Eisert Pál gyógyszerésznél. Ipolyvághon: Berko István gyógyszerésznél. 8—15

Kiadó bolthelyiség és lakás!

Az új akademiával szemben fekvő házamban a bolthelyiség hozzátartozó lakással kiadó.

3—3

Dr. Tóth Imre,
m. k. b. főorvos.

LE GRIFFON
a legjobb szivarkapapír
a legjobb szivarka hüvelyek.

7—13